

**XXXIX МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ
КРУГЛОГО СТОЛУ АРХІВІВ***

Членам Міжнародної ради архівів

Шановні колеги,

У додатку Ви знайдете резолюції, прийняті на Щорічних загальних зборах XXXIX Міжнародної конференції Круглого столу архівів, що проходила на Кюрасао 24 листопада, та прес-реліз конференції. Ці рішення є спільною розробкою усіх членів СІТРА, які брали участь у дискусійних групах, і я дуже вдячний учасникам за виявлений ентузіазм. Тепер я прошу не лише членів СІТРА, а й усіх членів МРА допомогти у втіленні цих рішень.

Буду вдячний, якщо ви звернете особливу увагу всіх установ, яких це стосується, на виконання загальних рішень, а саме: відповідального міністерства чи вищого органу вашої установи, представників вашої національної комісії в ЮНЕСКО, та Ради й учасників програм *Інформація для всіх* та *Пам'ять світу*. Бюро СІТРА, зі свого боку, намагатиметься забезпечити виконання резолюцій. Нам необхідна ваша допомога для подальших дій та починань.

Дуже прошу поінформувати мене стосовно успіхів у реалізації цих рішень у вашій країні, щоб ми змогли представити першу повну оцінку їхнього застосування на наступному засіданні СІТРА у Квебеку 2007 р. Для поліпшення роботи Бюро СІТРА прошу призначити особу, яка відповідатиме за подальшу діяльність. Повідомте її ім'я та надішліть контактну інформацію Перріне Канаваджіо, секретарю СІТРА, до 15 січня 2007 р. (факс: +33 01 42 72 20 65, e-mail: canavaggio@ica.org).

Будь ласка, знайдіть у додатках форму оцінки конференції СІТРА 2006. Прохання до всіх учасників СІТРА, які ще не заповнили форми, надіслати їх до Секретаріату МРА в Парижі за електронною адресою: ica@ica.org. Дозвольте нагадати, що ваші коментарі дуже важливі при плануванні майбутніх конференцій СІТРА.

Дякую за співробітництво.

З найкращими побажаннями,

Міцуокі Кікучі,
Віце-президент СІТРА

* Переклад документів з англійської Олени Лісняк.

Спільна пам'ять через глобалізацію
XXXIX Міжнародна конференція Круглого столу архівів
Кюрасао, Антільські острови (Нідерланди),
21–23 листопада 2006 р.

Прес-реліз

“Жодна людина не є самодостатнім островом; кожен є частиною континенту, складовою цілого”. Ця фраза Джона Донна, англійського поета XVII ст., процитована паном Шрідатом Рамфалом, колишнім Генеральним секретарем Британської Співдружності, в його вступній промові на XXXIX Міжнародній конференції Круглого столу архівів (CITRA), була особливо значимою цього року з огляду на місце проведення та тему конференції: до Кюрасао, Антільського острова (Нідерланди), на якому співіснують багато культур, з'їхалося понад 200 учасників із 77-ми країн, членів CITRA та CARBICA (Карибського відділення МРА), аби зустрітися й обмінятися думками на актуальну тему: *“Спільна пам'ять через глобалізацію”.*

Однією з головних цілей конференції було визначення стратегій та проектів для отримання максимальної користі від можливостей, що їх надає глобалізація.

Доповіді на пленарних засіданнях було сфокусовано на трьох темах: міграція, рабство та деколонізація. Ці теми обрано через їх безпосередній вплив на Карибський регіон та через те, що більшість країн також має досвід у цих питаннях, активний чи пасивний. Усі три явища залишили слід в архівах, і їхню історію не можна написати об'єктивно, не враховуючи численних джерел – національних та міжнародних, суспільних та особистих.

Кожному пленарному засіданню передувало загальне відображення ситуації щодо кожного явища; наводилися приклади успішної співпраці: архівні довідники (наприклад, *“Французький путівник джерел з історії рабства”*), програми, що надають доступ до джерел та ресурсів (наприклад, *“Світ Атлантики та голландці”*), чи такі, що розвинулися між латиноамериканськими країнами та націями португаломовної Африки (*“Визволення, зустріч...”*). Успіх цих починань свідчить про те, що інтереси національних архівів виходять далеко за межі державних кордонів та що розумне використання нових технологій може сприяти в подоланні нерівності та заповнити прогалини.

Новий формат конференції, базований на роботі послідовних пленарних засідань та приблизно 15-ти паралельних дискусійних груп, дозволив учасникам вперше продовжити їхні роздуми, довільно розділившись на групи за темами, які вони вважають важливими, та пропонувати проекти резолюцій і співробітництва.

Дві з тринадцяти резолюцій, прийнятих наприкінці конференції, стосуються ролі архівістів у збереженні пам'яті; вони підкреслюють важливість

використання послуг професіоналів у часи постійного збільшення проєктів *спільної пам'яті* та захищають цих професіоналів від тиску, якого вони можуть зазнавати.

Ще дві резолюції – це звернення до ЮНЕСКО щодо поширення проєкту “*Работоргівля*” на всі зацікавлені країни та заохочення до інтеграції архівної спадщини, що має відношення до кількох країн, оскільки існують країни, які колись мали колонії, та країни, які колись були колоніями. План багатосторонньої співпраці запропоновано для полегшення доступу до їхніх архівів, і зацікавлені організації та держави запрошуються підтримати його.

Сподіваємося, що динаміка, започаткована на Кюрасао, не зникне, і ці резолюції буде швидко втілено в життя. Обнадійливим є те, що Аллен Вайнштайн, Архівіст Сполучених Штатів, уже проголосив свою особисту підтримку проєктів, які сприятимуть об'єднанню джерел.

У той час, як у нашому суспільстві й досі точаться напружені дебати щодо цих, завжди болючих, періодів нашого спільного минулого, учасники довели, що можна розглядати дані питання безпристрасно та професійно. Рішенням поєднати свої зусилля в намаганнях поставити архіви на службу сучасникам вони продемонстрували бажання поглиблювати історичні знання та сприяти культурі обміну.

Більш детальну інформацію можна знайти на веб-сайті МРА (www.ica.org) або сконтактувавшись з такими особами:

Перін Канаваджіо, Секретар CITRA
Email: canavaggio@ica.org

Нолда Рьомер Кенепа, Генеральний директор Національного архіву Антільських островів (Нідерланди)
Email: norm@cura.net

Міцуокі Кікучі, Віце-президент CITRA
Email: yumiohara@archives.go.jp

**Резолюції Щорічних загальних зборів
Міжнародної ради архівів
Кюрасао, 24 листопада 2006 р.**

Загальні резолюції

1. Резолюція щодо захисту архівістів

Враховуючи виключну роль архівістів у збиранні та розповсюдженні всього, що уможливорює документування та розвиток історії та спільної пам'яті,

Враховуючи, що відтворення історії та спільної пам'яті потребує використання багатьох різноманітних джерел,

Усвідомлюючи, що спеціалісти архівної галузі подеколи стають суб'єктами політичного та економічного тиску, який змушує поступатись етичними принципами,

Просимо переглянути Кодекс етики МРА як базовий посібник для архівістів,

Шукаємо нових стратегічних інструментів, які одночасно сприятимуть популяризації ролі архівістів та захищатимуть їх від політичного та економічного тиску,

Звертаємося до ООН та інших організацій для підтримки впровадження Кодексу етики та нових стратегічних заходів.

2. Резолюція щодо ролі архівістів у збереженні Пам'яті

Беручи до уваги особливі навички та досвід архівістів, пов'язаний із процесом зберігання документів, завдяки яким людство накопичує свою пам'ять,

Зважаючи на їхню роль у діловодстві та в таких сферах, як експертиза, комплектування, зберігання та доступ до архівів, коли вони виступають гарантими цілісності архівів,

Усвідомлюючи важливу роль архівів у збереженні пам'яті, а також зважаючи на фрагментаризацію архівів, спричинену появою численних неархівних установ, що зосереджуються на специфічних документах,

Вимагаємо, щоб держави створювали або підтримували справді професійні архівні служби.

3. Резолюція щодо захисту архівної спадщини у разі збройного конфлікту

Надзвичайно занепокоєні грабіжництвом та руйнуваннями під час останніх конфліктів,

Рекомендуємо, аби:

- Уряди, які досі не ратифікували Конвенцію про захист культурних цінностей, прийняту в Гаазі в 1954 р., та її Другий протокол 1999 р., зробили це якнайшвидше;
- Члени МРА заснували у своїх країнах національні комітети *Блакитного щита* для захисту культурного надбання у разі збройного конфлікту чи стихійного лиха, якщо такого комітету досі немає.

4. Резолюція щодо проекту ЮНЕСКО “Архіви работоргівлі”

Просити ЮНЕСКО:

- Продовжити надання підтримки країнам, що брали участь у першому етапі проекту;
- Поширити проект на зацікавлені країни, враховуючи загальну систему рабства;
- Налагодити координацію вже існуючої мережі;
- Сприяти проектам щодо оцифрування, ініційованим країнами-учасницями.

Підтримати країни-учасниці

- Розпочати програми з описування архівів, що стосуються работоргівлі;
- Сприяти співпраці між ними в усіх сферах;
- Активно продовжувати проект.

Просити МРА

- Вивчити можливості для мобілізації ресурсів країн-учасниць для підтримки проектів;
- Заохотити колишні колоніальні держави вжити всіх заходів щодо збереження документів колоній;
- Сприяти більш тісній співпраці між регіональними відділеннями щодо обміну ресурсами та досвідом.

5. Резолюція щодо “архівів колонізації” та щодо обміну архівною спадщиною, спільною для кількох країн

Враховуючи, що концепцію архівів колонізованих країн необхідно наблизити до концепції переміщених архівів,

Усвідомлюючи складність виконання міжнародних рекомендацій стосовно переміщених архівів та самої проблеми,

Визнаючи роботу, виконану дев'ятьма країнами Французької Західної Африки та Карибського басейну щодо об'єднання їхньої архівної спадщини, та пам'ятаючи, що інші країни світу мають схожі потреби в обміні документами їхньої спільної спадщини,

Пропонуємо план багатостороннього співробітництва, який має на меті:

- Започаткувати обмін інформацією щодо джерел, які засвідчують феномен колонізації та деколонізації;
- Забезпечити [архіви] необхідним обладнанням, тренінгом та ресурсами;
- Покращити доступ до архівів, що зберігаються за межами зацікавлених країн, шляхом надання детальних довідників та обміну копіями документів.

Просимо ЮНЕСКО, організації та зацікавлені держави фінансово підтримати цей план та всі проекти, спрямовані на полегшення доступу до документів, що стосуються спільної пам'яті країн зі схожим минулим.

7. Резолюція щодо міжнародних джерел

Беручи до уваги, що держави та окремі суспільства є пов'язаними між собою, і це підтверджується фактом збереження архівними установами документів, що стосуються інших спільнот,

Пропонуємо всім архівним установам:

- Визнати, що існують моральні зобов'язання щодо подолання фінансової скрути, яка перешкоджає обміну інформацією та доступу до архівів, і, як наслідок, – разом працювати над отриманням необхідних коштів;
- Покращити доступ до цих документів шляхом:
 - опрацювання довідника на кшталт путівника ЮНЕСКО/МРА щодо архівів міжнародних організацій;
 - надання доступу до цих документів;
 - співпраці з архівними установами щодо надання копій цих документів;

Запрошуємо ЮНЕСКО підтримати ці починання фінансово.

8. Резолюції щодо архівів слідчих, пенітенціарних та розвідувальних служб

Надзвичайно занепокоєні небезпекою, що загрожує архівам слідчих, пенітенціарних та розвідувальних служб, та некоректним використанням цих документів,

Враховуючи величезну важливість даних архівів як складової спільної пам'яті, як засіб визначення відповідальності, відновлення та пропаганди загальної справедливості та як спосіб захисту особистих та суспільних прав,

Просимо МРА та ЮНЕСКО:

- Поновити дослідження 1995 року щодо архівів служб безпеки колишніх репресивних режимів;
- Координувати на міжнародному рівні програму щодо виявлення, описування та обміну інформацією про архіви слідчих, пенітенціарних та розвідувальних служб.

9. Резолюція щодо усної традиції

Беручи до уваги важливість усної традиції для збереження пам'яті світу та згідно з Конвенцією ЮНЕСКО щодо нематеріальної спадщини,

Наполягаємо на тому, щоб ЮНЕСКО підтримала програми зі збирання, зберігання та надання доступу до усної спадщини;

Просимо МРА налагодити співпрацю з іншими подібними міжнародними організаціями в узгодженні стратегічного мислення у цій сфері та сприянні у застосуванні перевіреної практики.

Резолюції, що стосуються МРА

1. Резолюція щодо встановлення Міжнародного дня архівів

Усвідомлюючи, що встановлення нових міжнародних днів у рамках ООН є малоімовірним,

Рекомендуємо МРА

- встановити власний міжнародний день архівів, дата святкування якого буде змінюватися кожного року відповідно до міжнародного календаря;
- заохотити країни встановити свій, національний День чи Тиждень архівів.

2. Резолюція щодо публікації архівних документів у режимі on-line

Враховуючи те, що програми, спрямовані на публікацію архівних документів у режимі on-line, є основними засобами представлення документів світові,

Будучи переконаними, що обмін досвідом, набутий у ході реалізації цих програм, сприяє вирішенню поточних проблем та поширенню найкращого досвіду їхнього вирішення,

Пропонуємо МРА зробити широко відомими вже існуючі проекти та ті, що перебувають у стані розробки, а також підтримувати розвиток моделей репрезентації та пошукових засобів, які полегшують доступ до архівів у режимі on-line, шляхом:

- встановлення премії МРА для відзначення проектів, що сприяють загальнодоступності архівів у режимі on-line;
- інформування членів МРА про пропозиції, представлені на конкурс;
- допомоги встановленню професійного діалогу на правові та технічні теми щодо презентації архівів у режимі on-line.

3. Резолюція щодо приватних архівів

Визнаючи, що приватні та громадські архіви є суттєвим сегментом пам'яті людства, і тому ці архіви необхідно зберігати,

Просимо МРА поширювати для загалу інформацію про важливість і цінність усіх цих архівів.

4. Резолюція щодо аудіо- та відеоспадщини

Беручи до уваги виклики, з якими зіштовхуються країни, що розвиваються, у збереженні аудіо- та відеоспадщини, та будучи занепокоєними у зв'язку зі збільшенням втрат цієї спадщини,

Закликаємо МРА налагодити співпрацю з відповідними партнерами для розвитку та впровадження раціонального інтегрованого підходу щодо збереження задля захисту світової аудіо- та відеоспадщини.

Слова подяки

Дякуємо панам Шрідату Рамфалю та Яну Вільсону за високий рівень їхніх доповідей, усім доповідачам та учасникам, чії виступи сприяли професійним дискусіям.

Висловлюємо глибоку вдячність властям Антільських островів (Нідерланди), Директору Національного архіву Антільських островів (Нідерланди) і всім його співробітникам та добровольцям за теплоту прийому, безмежність гостинності та бездоганну організацію зустрічі.